

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการในการจัดระเบียบ ข้อมูลเพื่อการพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรม

ในบทนี้ผู้เขียนจะทำการศึกษาและวิเคราะห์มาตรการในด้านการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรรมของประเทศไทยและในต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยจะทำการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างและวิเคราะห์หามาตรการที่เหมาะสมที่จะนำมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาบทบัญญัติแห่งกฎหมายตลอดจนรูปแบบในการพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลเท่าที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และในขณะเดียวกันการเปิดเผยนี้ก็ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังมากเกินไป ความจำเป็นและมากกว่าประโยชน์ที่จะเกิดแก่การอำนวยความสะดวกทางอาญา ตลอดจนการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม ให้มีรูปแบบที่ชัดเจนและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบได้อย่างบูรณาการในประเทศไทยต่อไป

4.1 ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใช้บังคับ

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยตรงที่จะนำมาใช้บังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลผู้กระทำความผิด จะมีก็แต่เพียงระเบียบข้อบังคับภายในของบางแต่ละหน่วยงานเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถจัดระบบข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทั้งระบบได้อย่างบูรณาการ และไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ

4.1.1 มาตรการในการจัดระเบียบข้อมูลประวัติอาชญากรรมในกฎหมายต่างประเทศ

จากการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องมาตรการในการจัดระเบียบข้อมูลประวัติอาชญากรรมของต่างประเทศนั้นจะพบว่าในประเทศต่าง ๆ ได้มีการให้ความสำคัญกับกระบวนการในการจัดเก็บรวบรวม การนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา ตลอดจนการลบหรือทำลายข้อมูลประวัติอาชญากรรมค่อนข้างมากและมีความเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทุกขั้นตอนได้อย่างบูรณาการ โดยมีการ

บัญญัติกฎหมายขึ้นใช้บังคับเพื่อควบคุมและบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีบทบัญญัติที่กำหนดขอบเขตและวิธีการในการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล การลบข้อมูล ตลอดจนบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัตินั้นไว้ด้วย ตัวอย่างเช่น ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสก็ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องทะเบียนประวัติอาชญากร (Casier Judiciaire) ไว้ชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบของการจัดเก็บข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล การลบข้อมูล ตลอดจนมีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ทำการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

ส่วนในสหราชอาณาจักร ในปัจจุบัน ได้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาฉบับหนึ่ง คือ The Criminal law Act of 1967 ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นอย่างแท้จริงของการจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรแห่งชาติ (The National Collection of Criminal Records) อย่างเป็นระบบ

ในสหรัฐอเมริกาได้มีการปฏิบัติงานโดยสำนักงานพิสูจน์หลักฐานซึ่งขณะนั้นเป็นหน่วยงานในกรมราชทัณฑ์ แห่งรัฐนิวยอร์ก (New York) ได้จัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นแห่งแรกโดยยังไม่มีความหมายรองรับอย่างเป็นรูปแบบ โดยมีเพียงกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจในการจัดทำแฟ้มประวัติของผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรอยู่พอสมควร จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1928 ได้มีการออกกฎหมายที่ใช้บังคับโดยตรงแก่ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร ซึ่งในปัจจุบันสภาองเกรสได้ผ่านกฎหมายที่มีชื่อว่า The Law Enforcement Assistance Act of 1965 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยสรุปได้ว่าปัจจุบันสหรัฐอเมริกามีศูนย์ข้อมูลอาชญากรแห่งชาติ The National Crime Information Center (NCIC) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เรียกว่า The Identification Division ของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง (FBI)¹

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญแก่เรื่องข้อมูลผู้กระทำความผิดไว้อย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการนำเรื่องนี้ไปบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยมีการบัญญัติไว้อย่างละเอียด ตั้งแต่หลักการพื้นฐานของการจัดเก็บข้อมูล การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ วัตถุประสงค์ของการป้องกัน การจัดเก็บ และการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในขั้นตอนต่าง ๆ การให้สิทธิในการเผยแพร่ข้อมูล การรักษาข้อมูล การลบข้อมูล ตลอดจนการคุ้มครองการถูกละเมิดข้อมูลดังกล่าวด้วย

¹ From *Criminal Records* (pp. 27-39), by Bill Heberton and Terry Thomas, 1993, Great Britain: Athenaeum Press Ltd.

จะเห็นได้ว่าประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนารูปแบบของการจัดระบบข้อมูลเพื่อการทะเบียนประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดมาอย่างช้านาน โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลนั่นเอง พัฒนามาเป็นการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับภายใน จนกระทั่งออกเป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับการใช้บังคับแก่เรื่องการจัดระบบข้อมูลเพื่อการทะเบียนประวัติอาชญากรรมผู้กระทำความผิดอย่างเป็นรูปแบบที่มีความชัดเจน ประกอบกับการมีหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง อันจะทำให้การใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรมที่ได้ทำการจัดเก็บรักษาไว้นั้นเกิดประโยชน์สูงสุดแก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาทุกชั้นตอนอย่างบูรณาการ มีระบบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพสูง และในขณะเดียวกันก็ยังสามารถให้ความคุ้มครองสิทธิในข้อมูลแก่เจ้าของข้อมูลได้อีกด้วย เนื่องจากการจัดเก็บรักษาและนำข้อมูลออกมาใช้นั้นจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยผ่านทางหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเท่านั้น การหาประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรมดังกล่าวนอกเหนือจากกระบวนการที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะแล้วไม่อาจกระทำได้โดยชอบ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้มีการบัญญัติความคิดเกี่ยวกับการละเมิดข้อมูลดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวมิให้ผู้ใดถูกละเมิด

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายควบคุมการจัดระเบียบข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจน ย่อมเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าของข้อมูลได้ว่า ข้อมูลดังกล่าวจะถูกจัดเก็บรักษาไว้อย่างเป็นระบบและนอกจากการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติแล้ว ก็จะไม่ถูกเปิดเผยหรือถูกนำมาใช้ประโยชน์ส่วนตนในทางเอกชนเป็นที่เสียหายแก่เจ้าของข้อมูลนั้นอย่างแน่นอน

4.1.2 มาตรการในการจัดระเบียบข้อมูลประวัติอาชญากรรมในประเทศไทย

ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายออกใช้บังคับอย่างเป็นทางการ โดยปล่อยให้เป็นที่หน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ สร้างกฎระเบียบกติกากในการจัดเก็บ รวบรวม รักษาข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล และการลบหรือทำลายข้อมูล ขึ้นบังคับใช้เฉพาะภายในหน่วยงานของตนเองเท่านั้น ซึ่งในประเทศไทยก็มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผู้กระทำความผิดและผู้ต้องขังอยู่เพียง 4 หน่วยงานเท่านั้น บางหน่วยงานก็ไม่มีกฎ ระเบียบภายใน โดยอาศัยแต่เพียงวิธีการปฏิบัติและดุลพินิจของเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบเท่านั้น ส่วนหน่วยงานที่มีระเบียบใช้บังคับเฉพาะภายในหน่วยงานก็เช่น

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นการรักษาสิทธิประโยชน์ของบุคคล และประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้มีการออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี²

2) สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกคุ้มครอง รักษาผลประโยชน์ของรัฐและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการออกระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547

3) ศาลยุติธรรม ได้มีการออกระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปลดทำลายสำนวนความและเอกสาร พ.ศ. 2552³ ซึ่งระเบียบนี้กำหนดไว้เฉพาะเรื่องการปลดทำลายสำนวนคดีแพ่งและคดีอาญา และการดำเนินการปลดทำลายเท่านั้น

ส่วนสำนักงานคุมประพฤติ และกรมราชทัณฑ์นั้น ไม่พบว่ามีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือเวียน เกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นใช้บังคับภายในหน่วยงานแต่อย่างใด

จากการที่ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่กำหนดเรื่องการจัดระเบียบข้อมูลประวัติอาชญากรรมไว้ ดังนั้น การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะในส่วนการทำหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบและมีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดไว้ ย่อมกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลจากการถูกนำข้อมูลส่วนตัวในเรื่องต่าง ๆ ไปจัดเก็บ รวบรวม และอาจมีการเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่น ๆ ได้โดยที่ไม่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ตลอดจนบทลงโทษไว้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีได้ให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและไม่เป็นไปตามหลักสากลต่าง ๆ ที่ใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เช่น หลักสากลเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก (Body of Principles for the Protection Of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment) ข้อ 1 ที่ระบุว่า “บุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุกพึงได้รับการปฏิบัติในฐานะมนุษย์และอย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น” และอนุสัญญาแห่งยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Convention Européenne de Sauvegarde des Droits de l’Homme et des Libertés Fondamentales) ในข้อ 8 ที่ระบุว่า “บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับการเคารพในชีวิตส่วนตัว และครอบครัว ที่อยู่อาศัยและการสื่อสาร การแทรกแซงการใช้สิทธิในชีวิตส่วนตัวของบุคคลโดย

² อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจึงได้วางระเบียบไว้. ประกาศ ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2554. ให้มีผลใช้บังคับทันที.

³ อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 17(1) คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงได้อออกระเบียบนี้ไว้. ประกาศ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2552. ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป.

องค์การของรัฐจะกระทำได้อีกก็เฉพาะแต่เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ และการแทรกแซงดังกล่าวเป็นมาตรการที่จำเป็นในสังคมประชาธิปไตยต่อความปลอดภัยแห่งชาติ ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันการกระทำ ความผิดทางอาญาการคุ้มครองสุขภาพหรือจิตใจ หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น” แม้กระทั่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เองก็ตาม ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 35 ว่า “สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อม ได้รับความคุ้มครอง การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยัง สาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงหรือ ความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลทุกคน รวมถึงผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องขังด้วย หากจะกระทำการอันเป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล รัฐธรรมนูญก็ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมารองรับ ซึ่งหลักเกณฑ์ ข้อนี้อย่างนี้ได้รับการยืนยันไว้ในมาตรา 29 วรรค 1 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้น แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รับธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่ จำเป็น...” อีกด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้ทำการสอบถามความคิดเห็นจากบุคลากรของแต่ละ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุมประพฤติ ศาลยุติธรรมและ สำนักงานอัยการ ซึ่งทุกหน่วยงานเห็นตรงกันว่าสมควรจะมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับอย่าง เป็นรูปแบบ เพราะการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานั้นสมควรจะต้องได้รับการตรวจสอบ และผ่าน กระบวนการกลั่นกรองอย่างมีประสิทธิภาพจนเชื่อได้ว่าข้อมูลที่ได้รับมานั้นถูกต้องแท้จริงและเป็น ข้อมูลปัจจุบัน อีกทั้งเพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและตัวเจ้าของข้อมูลได้ อย่างไรก็ตาม การบริหารงานในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยยังมีปัญหาในเรื่องการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทาง กระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยกันเองและขาดมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับอย่าง ชัดเจน ทำให้แต่ละหน่วยงานมีความคิดเห็นไปคนละทิศทางและไม่สามารถบริหารจัดการไปใน ทิศทางเดียวกันได้และย่อมเกิดผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ไม่สามารถบริหารจัดการ ได้อย่างบูรณาการ

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การที่จะพัฒนากระบวนการในการจัดระเบียบข้อมูลประวัติอาชญากรรมควรเริ่มต้นเสียจากการร่วมมือกัน ในหลาย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยผลักดันให้มีการออกกฎหมายขึ้นใช้บังคับร่วมกัน เพื่อให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ การรวบรวมข้อมูลของผู้กระทำความผิดตั้งแต่ต้นกระบวนการ กล่าวคือ การเป็นผู้ต้องหาจนกระทั่งถึงกระบวนการบังคับโทษและพ้นโทษไปแล้ว ซึ่งควรได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้โดยกฎหมาย มิใช่มีแต่เพียงระเบียบ ข้อบังคับภายในหน่วยงานเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหากมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมารองรับเช่นนี้แล้วย่อมจะเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในส่วนของกรจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบอย่างบูรณาการ

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บ รวบรวมและรักษาข้อมูลประวัติอาชญากรรมอย่างเป็นระบบ จะมีก็แต่เพียงการจัดเก็บข้อมูลของผู้กระทำความผิดของแต่ละหน่วยงานได้ทำการบันทึกไว้ตามหน้าที่รับผิดชอบของตน เฉพาะส่วน ซึ่งได้มาในระหว่างขั้นตอนหรือกระบวนการทางกฎหมายที่ตนมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น และมีไว้เฉพาะเพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์สำหรับภายในหน่วยงานตนเท่านั้น และการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะเช่นนี้ ประเทศไทยยังมีความแตกต่างกับนานาอารยประเทศ ประเทศอยู่ค่อนข้างมาก ดังที่ผู้เขียนจะได้กล่าวต่อไปนี้

4.2.1 หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม และรักษาข้อมูลประวัติอาชญากรรมในต่างประเทศ

จากการศึกษาถึงหน่วยงานผู้มีอำนาจรับผิดชอบเกี่ยวกับการทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม และรักษาข้อมูลผู้ต้องขังในต่างประเทศ พบว่าในแต่ละประเทศล้วนแต่จะมีหน่วยงานเฉพาะที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม และรักษาข้อมูลผู้กระทำความผิดโดยตรง เช่น ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะมีการจัดทำข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลดังกล่าวมีการจัดรวมไว้ในที่เดียวกันโดยมีการจัดตั้งเป็น “ศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติ” ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทะเบียนประวัติของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีผู้พิพากษาประจำกระทรวงเป็นผู้อำนวยการศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาตินี้

ในปัจจุบันศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติของสาธารณรัฐฝรั่งเศสยังได้รับความไว้วางใจและใช้เป็นศูนย์ข้อมูลประวัติอาชญากรรมเกี่ยวกับคดียุโรปแห่งชาติอีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจน

เป็นที่ยอมรับในเรื่องระบบการจัดเก็บ รวบรวมและรักษาข้อมูลประวัติอาชญากรที่มีประสิทธิภาพสูงจนเป็นที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้ และได้รับการยอมรับตลอดไปยังประเทศใกล้เคียงในภาคพื้นเดียวกันด้วย

การจัดระบบการทะเบียนประวัติอาชญากรในสหราชอาณาจักรนั้น แบ่งออกเป็นประเทศอังกฤษจะอยู่ในความรับผิดชอบของ The National Identification Bureau (NIB) ซึ่งข้อมูลจะถูกจัดเก็บไว้ในระบบ The National Collection of Criminal Records ส่วนในสกอตแลนด์ (Scotland) และไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) จะมีสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรของตนเองแยกต่างหาก ซึ่งแม้ว่าจะยังมิได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันเท่ากับในสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตลอดไปยังประเทศใกล้เคียงในภาคพื้นเดียวกันด้วยนั้น แต่ก็เห็นได้ว่าในแต่ละประเทศในสหราชอาณาจักรก็ยังคงมีหน่วยงานเฉพาะสำหรับดูแล จัดเก็บ รักษาข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรไว้โดยเฉพาะเพื่อใช้ประโยชน์ในระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศของตนได้อย่างบูรณาการ

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ในอดีตได้มีศูนย์เก็บรวบรวมข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรโดยเฉพาะของแต่ละรัฐ จนกระทั่งมีการออกกฎหมาย The Law Enforcement Assistance Act of 1965 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวออกมาเพื่อแก้ไขความสามารถของกฎหมายท้องถิ่นในการบังคับใช้กฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลางส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างมลรัฐต่อรัฐบาลกลาง ทำให้เกิดข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลางที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรและเรื่องราวความเป็นไปขององค์กรอาชญากรรมทั้งหมด ทำให้สำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง The Federal Bureau of Investigation (FBI) เสนอรูปแบบศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมแห่งชาติ The National Crime Information Center (NCIC) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เรียกว่า The Identification Division ซึ่งอยู่สังกัดของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง (FBI)

4.2.2 หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวม และรักษาข้อมูลประวัติอาชญากรรมในประเทศไทย

ดังที่ผู้เขียนได้เกริ่นไว้ในเบื้องต้นแล้วว่าประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จะมีก็แต่เพียงการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้เฉพาะในหน่วยงานนั้น ๆ เท่านั้น โดยจะมีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลอยู่ 4 หน่วยงานหลัก ๆ ด้วยกัน ซึ่งได้แก่

4.2.2.1 กองทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Records Division) เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนข้อมูล เก็บ รวบรวม บันทึกเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิด รวมทั้งตรวจสอบบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องในคดีอาญาเพื่อการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

4.2.2.2 ศูนย์ทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกองวิชาการและแผนงาน กรมคุมประพฤติ มีบทบาทหน้าที่หลักในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่อง แก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำความผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นพิจารณาคดีของศาล และภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการในการที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชน ตลอดจนเสริมสร้าง สนับสนุน และประสานงานระหว่างชุมชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิด โดยการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นของจำเลย ผู้ถูกคุมประพฤติ เกี่ยวกับประวัติเบื้องต้น ประวัติการกระทำความผิดของบุคคล อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในทางปฏิบัติกรมคุมประพฤติจะได้มีการขอความร่วมมือและประสานงานติดต่อเชื่อมโยงข้อมูลกับกองทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่การทำงานในส่วนนี้มิได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรแต่ละองค์กรอย่างเป็นระบบ หรือการประสานงานที่มีรูปแบบที่ชัดเจนแต่อย่างใด

4.2.2.3 ศาลยุติธรรม การจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้กระทำความผิดของศาลยุติธรรมจะเป็นไปในรูปแบบของสารบบทะเบียนคดี โดยแบ่งออกเป็นสารบบความ (หมายถึงคดีที่อยู่ในชั้นพิจารณาของศาล) กับสารบบคำพิพากษา (หมายถึงคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี หรือจำหน่ายคดีแล้ว) โดยการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้กระทำความผิดของศาลยุติธรรมของไทย จะมีได้มีการเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กองทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่อย่างใด เว้นแต่ในกรณีที่จะส่งแนบเข้ามาโดยมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนความของคดีนั้น ๆ เท่านั้น

4.2.2.4 กรมราชทัณฑ์ ในส่วนของกรมราชทัณฑ์เองก็ได้มีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้ต้องขังไว้แยกต่างหากในลักษณะเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลของกรมราชทัณฑ์เรียกว่าทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง

ผู้เขียนมีความเห็นว่า เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดทางอาญา ดังนั้นข้อมูลส่วนใหญ่จึงเป็นข้อมูลในทำนองเดียวกัน รูปแบบการบันทึกข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรืออาจเป็นเรื่องเดียวกัน หากแต่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบไว้ในที่เดียวกัน และหากหน่วยงานหรือองค์กรใดประสงค์จะใช้ข้อมูลของบุคคลใดก็จะต้องดำเนินการขอใช้ข้อมูลจากอีกหน่วยงานหนึ่งเป็นการเฉพาะราย หรืออาจเป็นกรณีของการจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน อันเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้เหตุ และยังทำให้การทำงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยไม่เป็นระบบ และในขณะเดียวกันหากพิจารณาในแง่ของการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลซึ่งแม้จะได้ชื่อว่าเป็นผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้ต้องขังก็ตาม บุคคลเหล่านี้ก็ยังคงถือว่าเป็นประชาชนพลเมืองไทยคนหนึ่งที่มีสิทธิเสรีภาพภายใต้การรับรองและคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเช่นเดียวกันพลเมืองไทยคนอื่น ๆ ในสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้เขียนจึงเห็นว่าการที่ประเทศไทยไม่มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความซ้ำซ้อน มีการนำไปใช้อย่างกระจัดกระจาย ไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายควบคุมเรื่องดังกล่าว อาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลเกินกว่าความจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาอีกด้วย ซึ่งเมื่อได้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์หรือเหตุผลในการแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลตามหลักการสากลแล้ว พบว่าการที่หน่วยงานของรัฐจะมีอำนาจทำการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลส่วนตัวของผู้กระทำความผิดอาญาไว้นั้น ก็ด้วยความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชนส่วนรวม และเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม นั่นเอง แต่การจัดเก็บข้อมูลที่กระทำอยู่ในปัจจุบันเป็นการจัดเก็บอย่างไม่เป็นระบบ และกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการฟุ่มเฟือย มิได้คำนึงถึงความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชนส่วนรวมอย่างเพียงพอ หากแต่เพียงคำนึงถึงประโยชน์จากการทำงานเฉพาะภายในหน่วยงานนั้น ๆ เท่านั้น

จากที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หามุมผู้เขียนเห็นว่าการดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ควรจะต้องบูรณาการให้ทั้งกระบวนการมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งระบบ ตั้งแต่เริ่มตั้งต้นคดีจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการบังคับโทษ มิใช่แบ่งแยกการทำงานกันออกเป็นส่วน ๆ เช่นนี้ ซึ่งในเรื่องการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้กระทำความผิดนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นการทำงานในรูปแบบที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่เป็นหนึ่งเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูล การรักษาข้อมูล การเปิดเผยข้อมูล และการลบข้อมูลของผู้กระทำความผิดตามมา ดังที่ผู้เขียนจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

หากวิเคราะห์เปรียบกับการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาทั่วทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่าทุกประเทศจะมีการรวบรวมข้อมูลไว้ในหน่วยงานเดียวและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวที่จัดเก็บไว้มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ทั้งระบบอย่างเป็นรูปแบบ ซึ่งมีความแตกต่างกับการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลของหน่วยงานในประเทศไทยที่มีลักษณะแยกเป็นเอกเทศเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานจะทำการจัดเก็บข้อมูลไว้สำหรับใช้ประโยชน์ภายในหน่วยงานของตนเองเท่านั้น ไม่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกันทั้งที่ความจริงแล้วการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบควรจะต้องสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ในประเทศไทยยังเป็นไปในรูปแบบการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ดี ในการศึกษาครั้งผู้เขียนได้ดำเนินการสอบถามความเห็นจากบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุมประพฤติ ศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการ ทุกหน่วยงานมีความเห็นพ้องด้วยว่าสมควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการรับผิดชอบจัดเก็บ รวบรวม รักษาข้อมูลผู้กระทำความผิดเพื่อใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูล การค้นหาข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติแม้ว่าจะเป็นหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมอยู่แล้วแต่ก็ยังพบอุปสรรคในการค้นหาข้อมูลเพราะข้อมูลต่าง ๆ ไม่สามารถเชื่อมโยงและจัดเก็บไว้ในที่เดียวกันได้ การนำมาใช้จึงเกิดความล่าช้าและไม่ครบถ้วน (พ.ต.ท. พิษณุ สิทธิทฤษฎ์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 สิงหาคม 2557.)

สำนักงานศาลยุติธรรมเองก็เห็นชอบด้วยหากจะมีการจัดตั้งศูนย์กลางในการจัดเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นหน่วยงานกลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานมาไว้ในที่แห่งเดียว เพราะจะทำให้ข้อมูลของบุคคลคนหนึ่งสามารถกระจายไปได้ทุกหน่วยงานโดยอาศัยฐานข้อมูลเดียวกันและตรงกัน หากมีหน่วยงานโดยตรงทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างสมบูรณ์เสียตั้งแต่ต้นทางก็ย่อมจะทำให้หน่วยงานปลายทางในกระบวนการยุติธรรมทำงานได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น (นางสาวทิมา ทองศรีจันทร์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 18 สิงหาคม 2557.)

ส่วนกรมคุมประพฤติมีความเห็นว่าการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เฉพาะเป็นเรื่องที่จำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากในปัจจุบันนี้ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลก็มีความยุ่งยาก ล่าช้าไม่ทันต่อกำหนดเวลาในการดำเนินคดีตามที่กฎหมายกำหนดที่กรมคุมประพฤติต้องปฏิบัติ เช่น

การเสนอข้อเท็จจริงต่อศาล การสืบเสาะ ไม่สามารถกระทำได้ภายในเวลาที่กำหนดและอาจได้รับ ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน (นางสาวบัวลา สลีสองสม, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 16 สิงหาคม 2557.)

กรมราชทัณฑ์เองโดยปกติก็มีการจัดเก็บข้อมูลอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นรูปถ่าย ประวัติทาง สังคม ประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ประวัติการต้องโทษคดี และลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น แต่ก็ ยังคงพบปัญหาเดียวกันนั่นก็คือการเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีความล่าช้าและได้ข้อมูลไม่ครบเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดีและยังพบว่าบางกรณีผู้ต้องขังไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล โดยเฉพาะผู้ต้องขังต่างชาติจึงทำให้ไม่มีข้อมูลประวัติของบุคคล ดังกล่าวอยู่เลยและปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบในกรมราชทัณฑ์ก็คือการขาดแคลนงบประมาณและ บุคลากรในการทำงานในด้านนี้ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการข้อมูลซึ่งมีส่วนทำให้ ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างบูรณาการ (นายณัชพน เทพทิพย์, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 สิงหาคม 2557.)

นอกจากนี้สำนักงานอัยการสูงสุดเองก็ได้เสนอความเห็นไว้ในทำนองเดียวกันว่าการ จัดเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมอย่างเป็นรูปแบบก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น เพราะการที่ จะร่างคำฟ้องเพื่อเสนอคดีต่อศาล พนักงานอัยการก็มีความจำเป็นที่จะต้องค้นหาข้อมูลประวัติการ กระทำความผิดของผู้ต้องหาที่จะถูกฟ้องในคดีนั้น ๆ ว่าผู้นั้นเคยกระทำความผิด เคยต้องโทษ หรือไม่ เพื่อประกอบการบรรยายคำฟ้องและคำขอเพิ่มโทษ ลดโทษให้ผู้นั้น เพราะโดยปกติ พนักงานอัยการไม่สามารถตรวจสอบ ค้นหาข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ และแม้จะได้ข้อมูลมาก็ยังไม่ครบถ้วนเพราะข้อมูลที่มีอยู่ก็ยังไม่สมบูรณ์ หรือบางหน่วยงานก็ไม่ อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลบางเรื่องแก่หน่วยงานอื่น ข้อมูลที่พนักงานอัยการจะนำมาประกอบใน คำนวนจึงมีเพียงแต่ข้อมูลในชั้นเจ้าพนักงานตำรวจส่งขึ้นมาพร้อมสำนวนนั่นเอง ดังนี้ หากมีการ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลที่เป็นระบบ ก็ย่อมจะเกิดความสะดวกในการขอใช้ข้อมูลประกอบการดำเนินคดีได้ (นายสมนึก ทอแสงทอง, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 13 สิงหาคม 2557.)

หากประเทศไทยมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการรับผิดชอบจัดเก็บ รวบรวม รักษาข้อมูลผู้กระทำความผิดเพื่อใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ ไว้เพียงแห่งเดียว โดยเป็นรูปแบบทำนองเดียวกับประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ก็ย่อมจะทำให้ เกิดการทำงานที่เป็นระบบ ไม่ซ้ำซ้อนกัน ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ และบุคลากร อีกทั้งยังเป็นการ สร้างความร่วมมือกันระหว่างแต่ละองค์กรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการทำหน้าที่ได้ อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

4.3 วิเคราะห์มาตรการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรม

ด้วยสาเหตุที่ข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นข้อมูลในเชิงลึกซึ่งบ่งบอกคุณสมบัติในแง่ลบของเจ้าของข้อมูลอันเกี่ยวกับประวัติ รูปแบบ วิธีการในการกระทำความผิดอาญาของผู้ซึ่งถือเป็นข้อมูลส่วนตัวที่ไม่ควรถูกเปิดเผยโดยไม่จำเป็น และเป็นสิทธิประการหนึ่ง (un droit de l'homme) ที่เจ้าของข้อมูลพึงได้รับการรับรองและคุ้มครอง ซึ่งในปณิญาสาเกตว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Déclaration Universelle des Droits de l' Homme) กำหนดไว้ในข้อ 12⁴ และอนุสัญญาแห่งยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Convention Européenne de Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés Fondamentales)⁵ ได้กำหนดไว้ในข้อ 8 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนี้ จึงเป็นที่มาที่ก่อให้เกิดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐในอันที่จะปกป้องคุ้มครองข้อมูลดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ มิให้บุคคลใดก้าวล่วงละเมิดข้อมูลดังกล่าวได้โดยง่าย อีกทั้ง การที่รัฐจะมีอำนาจในการจัดเก็บข้อมูลของผู้ใดนั้นจะต้องมีเหตุผลอันเหมาะสมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในสังคมเป็นเหตุผลหลักด้วย

ในต่างประเทศก็มีการกำหนดหลักเกณฑ์ รูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรรมโดยมุ่งที่จะใช้ข้อมูลที่จัดเก็บไว้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในแต่ละขั้นตอน เช่น การสืบหาตัวคนร้าย การสอบสวน การพิจารณา การกำหนดโทษ การหามาตรการในการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้นั้น เป็นต้น ซึ่งในขณะเดียวกัน การนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อประโยชน์แก่รัฐก็ยังคงคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแก่เจ้าของข้อมูลให้ถูกกระทบกระเทือนแต่น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งแต่ละประเทศก็จะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปในรายละเอียด ดังนี้

⁴ Déclaration Universelle des Droits de l'Homme du 10 décembre 1948, J.O. 19 février 1949

Article 12 « Nul ne sera l'objet d'immixtions arbitraires dans sa vie privée, sa famille, son domicile ou sa correspondance, ni d'atteintes à son honneur et à sa réputation. Toute personne a droit à la protection de la loi contre de tels immixtions ou de tels atteintes. »

⁵ Signée le 4 novembre 1950 et entrée en vigueur le 3 septembre 1953. Convention Européenne de la Sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales Article 8

4.3.1 มาตรการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรมในต่างประเทศ

การจัดเก็บข้อมูลในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะมีการแบ่งประเภทของทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติทั่วไป และการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติพิเศษ ซึ่งข้อมูลแต่ละประเภทจะมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนวิธีการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงเฉพาะเรื่องการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติทั่วไป และการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติพิเศษ ส่วนกระบวนการอื่น ๆ เช่น การเปิดเผยข้อมูล การลบข้อมูล เป็นต้น ผู้เขียนจะได้กล่าวในหัวข้อถัดไป

การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติทั่วไปในสาธารณรัฐฝรั่งเศส ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นแล้วว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้มีการจัดทำข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยข้อมูลดังกล่าวมีการจัดรวมไว้ที่เดียวกัน โดยมีการจัดตั้งเป็นศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทะเบียนประวัติของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีผู้พิพากษาประจำกระทรวงเป็นผู้อำนวยการ และมีเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลของผู้กระทำความผิด ข้อมูลทะเบียนประวัติทั่วไปนี้สามารถเปิดเผยแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ในบางกรณี โดยจะแบ่งแยกการจัดเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานในด้านข้อมูลกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ นั้นเอง อันได้แก่

1) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 1 (BULLETIN NO.1) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยจะมีการบันทึกประวัติการกระทำความผิดและคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดไว้ทั้งหมด แต่หากเป็นบุคคลที่ไม่เคยกระทำความผิดและไม่มีประวัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดมาก่อน ในทะเบียนประวัติก็จะระบุไว้ว่า “ไม่มีประวัติ” (nothing) ปรากฏในทะเบียนประวัตินี้⁶

2) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 2 (BULLETIN NO.2) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์น้อยลงมาจากทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 1 โดยจะไม่ปรากฏประวัติการกระทำความผิดครั้งก่อน ๆ ในความผิดบางฐาน ไม่ปรากฏคำพิพากษาที่ให้เข้ารับการฝึกอบรมแทนการลงโทษจำคุกหรือโทษกักขัง ไม่ปรากฏคำพิพากษาในคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก ไม่ปรากฏคำพิพากษาคดีลหุโทษ ไม่ปรากฏคำพิพากษาที่รอกการกำหนดโทษหรือ

⁶ The French Code Of Criminal Proceudue Article 774.

รอกการลงโทษในคดีซึ่งพ้นระยะเวลาที่ให้อภัยไว้แล้ว ไม่ปรากฏคำพิพากษาที่ผู้กระทำความผิดได้รับการล้างมลทินไปแล้ว ในทะเบียนประวัติอาชญากรประเภทนี้

3) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 3 (BULLETIN NO.3) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์น้อยที่สุด ซึ่งนอกจากจะไม่ปรากฏข้อมูลเช่นเดียวกับทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 2 แล้ว ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 3 นี้ยังไม่มีการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปโดยไม่มีการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ

ส่วนการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดของสหราชอาณาจักรนั้น ทำการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้วยระบบ The National Criminal Intelligence Service (NCIS) โดยอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานแห่งชาติ The National Identification Bureau (NIB) ซึ่งเป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรและการกระทำความผิดและประวัติการต้องโทษตามคำพิพากษาคืออาญาทั้งหมด รวมถึงจดจนถึงมีการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไว้ด้วย เช่น รูปพรรณของผู้กระทำความผิด รายละเอียดของคำพิพากษาก่อน ๆ ของผู้กระทำความผิด ประวัติในการกระทำความผิดทั้งหมด รวมถึงพยานวัตถุที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการกระทำความผิด ได้มาโดยการกระทำความผิด ทรัพย์สินของกลางของผู้เสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้ไป เป็นต้น การบันทึกข้อมูลดังกล่าวมิได้มีแต่เฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับการกระทำความผิดแต่ยังรวมไปถึงการบันทึกข้อมูลของบุคคลที่หายตัวไป หรือบุคคลที่รัฐต้องการสืบหาตัว บุคคลที่ถูกพักใช้ใบอนุญาตต่าง ๆ ตลอดจนลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลเหล่านั้นด้วย

การจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง (FBI) ซึ่งศูนย์ข้อมูลอาชญากรแห่งชาติ NCIC จะทำการรวบรวมข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ตำรวจต้องการตัว ทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรม ทะเบียนประวัติอาชญากร หรือที่เรียกว่า “rap sheets” ตลอดจนรายชื่อของบุคคลที่ US Secret Service เห็นว่าเป็นอันตรายต่อชีวิตของประธานาธิบดี หรือบุคคลสำคัญของชาติ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์ดัชนีพิสูจน์หลักฐานระหว่างรัฐ (Triple 1) โดยศูนย์ข้อมูลอาชญากรแห่งชาติ NCIC เป็นศูนย์ที่รองรับการบังคับใช้กฎหมาย และกิจการต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกจากนี้ยังมีแผนกพิสูจน์หลักฐานที่ทำหน้าที่รวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือและประวัติอาชญากรเพื่อมาสนับสนุนข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอาชญากรแห่งชาติ NCIC ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ส่วนในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการกล่าวถึงเรื่องการจัดเก็บข้อมูลไว้ในมาตรา 183 แห่งประมวลกฎหมายอาญาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยบัญญัติให้ทำการจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้งานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ทั้งระบบ

โดยจะมีการจัดเก็บเป็นข้อมูลสำหรับผู้ต้องขังแต่ละคนทั้งในด้านการรักษาพยาบาล ข้อมูลสุขภาพ ภาพถ่าย บันทึกรูปภาพและเสียงของผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องขัง และข้อมูลทั่วไปในเรื่องอื่น ๆ ทั้งหมดเท่าที่มีไว้ด้วย

อันจะเห็นได้ว่าแต่ละประเทศมีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรรมไว้อย่างเป็นระบบที่ชัดเจน มีการแบ่งแยกประเภทข้อมูลในการจัดเก็บไว้เป็นส่วนอย่างเหมาะสมในหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียงหน่วยงานเดียวเพื่อนำไปใช้ประโยชน์แก่การดำเนินการขบวนการยุติธรรมทางอาญาทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

4.3.2 มาตรการในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรมในประเทศไทย

ประเทศไทยเองก็ได้มีการจัดเก็บข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิดไว้เช่นเดียวกัน แต่จะเป็นการจัดเก็บข้อมูลประวัติผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแต่ละขั้นตอนแยกต่างหากจากกันและใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป มิได้รวบรวมข้อมูลไว้ในที่แห่งเดียวกันและไม่มีหน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงสำหรับการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลดังกล่าว หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอาจมีการจัดเก็บข้อมูลไว้เพียงเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานภายในหน่วยงานของตนเท่านั้น ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.2.1 การจัดเก็บข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ โดยนำมาจัดเก็บเป็นบัตรสารบบหรือเก็บแบบแฟ้มและจัดเรียงตามรหัสหรือหมายเลขทะเบียน หรือจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร แล้วแต่ตามหลักวิธีการต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำการจัดเก็บได้แก่ เอกสารแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ เอกสารรายงานแผ่นประทุษกรรม รูปถ่ายผู้ต้องหา เอกสารหมายจับและคำหาญรูปพรรณผู้กระทำความผิด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน โดยข้อมูลที่ทำการจัดเก็บเป็นหลักใหญ่นั้น ได้แก่ ลายพิมพ์นิ้วมือ ประวัติอาชญากร ภาพคนร้าย แผ่นประทุษกรรม ประกาศสืบจับ ผู้พันโทษ คนหายพลัดหลง ทรัพย์สินหาย

4.3.2.2 การจัดเก็บข้อมูลของศูนย์ทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิด ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองวิชาการและแผนงาน กรมคุมประพฤติ มีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บสำนวนประวัติผู้กระทำความผิดที่ผ่านงานคุมประพฤติด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ โดยจะมีการจัดเก็บและรวบรวมประวัติและข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกคุมประพฤติ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจ ควบคุม สอดส่อง แก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมประพฤติ โดยจะมีการบันทึกประวัติของผู้ถูกคุมประพฤติแต่ละรายลงในทะเบียนประวัติซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ รหัสสำนักงานคุมประพฤติ เลขทะเบียนและชื่อจริง ชื่อรอง ชื่อสกุลของผู้ถูกคุมประพฤติ ฐานความผิด ประเภทของคดีที่ถูกคุม

ประพจน์ ศาลที่พิจารณาคดีและมีคำพิพากษา คำพิพากษาของศาลตลอดจนเอกสารและรายละเอียดต่าง ๆ ในคดี ผลการคุมประพจน์ เป็นต้น

4.3.2.3 การจัดเก็บข้อมูลของศาลยุติธรรม มีการจัดทำสารบบของผู้กระทำความผิดไว้ โดยแบ่งออกเป็นคดีที่ศาลยังไม่ตัดสิน (ทะเบียนคดีดำ) และคดีที่ตัดสินแล้วหรือมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี หรือมีคำสั่งจำหน่ายคดี (ทะเบียนคดีแดง) โดยจะบันทึกตามลำดับวันและเวลาที่ให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้น

4.3.2.4 การจัดเก็บข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ ได้มีการจัดทำทะเบียนประวัติรายตัวผู้ต้องขัง โดยเมื่อมีการรับตัวผู้ต้องขังเข้ามาในเรือนจำจะจัดให้มีการกรอกประวัติผู้ต้องขังนั้น พิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป ตรวจร่างกายผู้ต้องขังในเวลาแรกรับตัว ตลอดจนรวบรวมหมายศาลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถูกจำคุกไว้ นอกจากนี้ ในเวลาที่ผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำซึ่งจะมีการแบ่งชั้นผู้ต้องขัง เจ้าพนักงานเรือนจำก็จะมีการบันทึกความประพฤติของผู้ต้องขังทั้งในส่วนดีและส่วนเลวไว้ในทะเบียนประวัติรายตัวนี้ด้วย หากต่อมาผู้ต้องขังถูกย้ายไปคุมขังที่เรือนจำอื่น ๆ ก็จะต้องส่งทะเบียนประวัติรายตัวนี้ไปพร้อมกับตัวผู้ต้องขังเพื่อเก็บรักษาไว้ที่เรือนจำที่ผู้ต้องขังถูกควบคุมตัวอยู่นั้นด้วย ส่วนกรณีที่ผู้ต้องขังพ้นโทษแล้ว เรือนจำที่ผู้ต้องขังถูกควบคุมตัวจะต้องปล่อยตัวผู้ต้องขังออกมาพร้อมทั้งส่งทะเบียนประวัติรายตัวผู้ต้องขังไปยังศูนย์พิมพ์ลายนิ้วมือ กรมราชทัณฑ์ ซึ่งอยู่ในที่ทำการเรือนจำกลางคลองเปรม กรุงเทพมหานครต่อไป

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมที่ทำอยู่ในประเทศไทย มีการทำงานที่แยกต่างหากจากกันเป็นเอกเทศโดยเฉพาะของหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เมื่อมีการส่งตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินคดีในแต่ละขั้นตอน มิได้มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของการสะสมและรวบรวม เพิ่มเติมข้อมูลของผู้กระทำความผิดไว้ด้วยกันในทีเดียว แต่จะเป็นไปในรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลใหม่ นับแต่ผู้กระทำความผิดเข้ามาสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน และลักษณะของข้อมูลก็จะเป็นการจัดเก็บรวบรวมไว้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเฉพาะในหน่วยงานหรือขั้นตอนของตนเองเท่านั้น เช่น ในศาลยุติธรรมก็จะมีเพียงสำนวนคดีที่ผู้กระทำความผิดถูกฟ้อง การพิจารณาและคำพิพากษา ในชั้นคุมประพจน์ก็จะมีเพียงคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลที่ถูกส่งไป และข้อมูลส่วนใหญ่ก็จะได้จากการสืบเสาะพินิจและคุมประพจน์ที่เจ้าหน้าที่คุมประพจน์เก็บรวบรวมไว้เท่านั้น และในชั้นบังคับคดีเองก็เช่นกัน ก็จะมีเพียงคำพิพากษาและหมายจำคุกจำเลยเท่านั้นที่ถูกส่งไปยังเรือนจำที่จำเลยถูกควบคุมตัวไว้ ทั้งนี้ ในหมายจำคุกและคำพิพากษา ข้อมูลที่ถูกส่งไปยังเรือนจำไม่ปรากฏรายละเอียดของพฤติกรรมของจำเลยในการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิดและสาระสำคัญที่จะต้องใช้ในการบังคับโทษให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับ

โทษจำคุกของแต่ละคน เช่น สังคม สภาพแวดล้อม พฤตินิสัย การศึกษาประวัติการกระทำความผิด
ครั้งอื่น ๆ เป็นต้น

จากการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นว่าประเทศไทยควรมีการปรับเปลี่ยน
รูปแบบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาให้มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียว
โดยมีจัดเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติอาชญากรรมไว้ที่ศูนย์กลางจัดเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติ
อาชญากรรมแห่งชาติเพียงแห่งเดียว และให้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะเรื่องนี้
โดยตรงทั้งนี้อาจเริ่มดำเนินการจากการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการจัดเก็บข้อมูลไว้ก่อนแล้วส่ง
ข้อมูลมายังศูนย์ข้อมูลที่ได้รับผิดชอบเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้น ๆ ก่อนที่จะทำ
การจัดเก็บเข้าสู่ระบบข้อมูล ในกรณีที่หน่วยงานตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไปส่งข้อมูลที่ตนเองมีอยู่เรื่อง
เดียวกันมายังศูนย์ข้อมูลแต่ปรากฏว่าข้อมูลที่ส่งมานั้นมีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกัน ศูนย์ข้อมูล
จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องก่อนทำการจัดเก็บลงระบบ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลที่
ถูกต้องและเชื่อถือได้ และสามารถนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในทุกขั้นตอนอย่าง
บูรณาการ นอกจากนี้ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องแท้จริงแล้วควรจะมีการ
แบ่งแยกลักษณะหรือประเภทของข้อมูลที่ทำการจัดเก็บไว้ด้วย กล่าวคือ ควรมีการแบ่งแยกการ
จัดเก็บข้อมูลออกเป็นประเภทที่มีความละเอียดมากและไม่ควรถูกเปิดเผยเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อ
ต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลนั้น กับการจัดเก็บข้อมูลประเภทข้อมูลทั่วไปที่อาจเปิดเผยได้และ
ไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อความ
ความสะดวกในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ อีกทั้งยังเป็นการให้ความคุ้มครองสิทธิเจ้าของข้อมูล
อย่างเป็นธรรมไปพร้อมกันด้วย ซึ่งเป็นไปในลักษณะรูปแบบเดียวกับการจัดเก็บข้อมูลใน
สาธารณรัฐฝรั่งเศสนั่นเอง

4.4 วิเคราะห์มาตรการในการนำข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรรมไปใช้ประโยชน์แก่ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของไทยยังไม่เป็นระบบและไม่มี
หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง จึงส่งผลให้ข้อมูลที่มีอยู่กระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ และ
ไม่มีกฎหมายรองรับ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ รวบรวม ตลอดจนการนำข้อมูลดังกล่าว
ไปใช้หรือเปิดเผย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูล ทั้งนี้แม้เจ้าของข้อมูล
ดังกล่าวจะเป็นผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องโทษในคดีอาญา บุคคลเหล่านี้ก็ยังคงอยู่
ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพในอันที่จะได้รับความ
คุ้มครอง รับรอง สิทธิของตนเช่นเดียวกับประชาชนพลเมืองทั่ว ๆ ไปในสังคม ทั้งนี้ จากการศึกษา

กฎหมายต่างประเทศพบว่าในแต่ละประเทศจะมีมาตรการในการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

4.4.1 มาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในต่างประเทศ

ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส จะมีมาตรการในการนำข้อมูลที่ทำกรจัดเก็บรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบไปใช้ประโยชน์หรือส่งออกไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นระบบ ระเบียบ และมีรูปแบบที่ชัดเจน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง คือ ศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติ และตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่ากระบวนการจัดเก็บข้อมูลของศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติในสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นจะมีการแบ่งแยกประเภทข้อมูลเพื่อความสะดวกในการเปิดเผยหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมเท่าที่จำเป็นและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ด้วยในขณะเดียวกัน กล่าวคือ ข้อมูลที่มีความสำคัญหรืออาจมีผลกระทบในทางลบแก่เจ้าของข้อมูลโดยไม่จำเป็นจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับและได้รับการคุ้มครองป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักแล้วการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะกระทำมิได้ แต่อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์สำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ก็เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์แก่การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในขั้นตอนต่าง ๆ และนับเป็นสิ่งจำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา ด้วยเหตุนี้ ทะเบียนประวัติอาชญากรในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงได้มีการแบ่งประเภทข้อมูลประวัติอาชญากรรมตามลำดับความสำคัญของข้อมูล ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองป้องกันและรักษาความลับของเจ้าของข้อมูลนั้นไว้ ในขณะเดียวกันด้วย โดยมีการแบ่งประเภทข้อมูลประวัติอาชญากรรมตามลำดับความสำคัญของข้อมูลไว้ ดังนี้

1) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 1 (BULLETIN NO.1) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ข้อมูลประเภทนี้จะสามารถนำมาใช้เปิดเผยได้เฉพาะในชั้นพิจารณาคดีของศาลเท่านั้นเนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดมากที่สุด

2) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 2 (BULLETIN NO.2) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์น้อยลงมาจากทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 1 ซึ่งจะไม่ทำการบันทึกข้อมูลอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งก่อน ๆ ที่ผู้กระทำความผิดเคยทำมา ข้อมูลประเภทนี้จะสามารถนำมาใช้เปิดเผยแก่เฉพาะพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลในด้านธุรการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทางปกครอง องค์กรมหาชน เพื่อประโยชน์ในด้านการคัดเลือกและ

พิจารณาคณสมบัติของผู้ที่สมัครเข้ารับราชการ หรือการสอบสวนทางวินัยข้าราชการ หรือใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น⁷

3) ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 3 (BULLETIN NO.3) เป็นเอกสารที่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิดที่มีความสมบูรณ์น้อยที่สุด โดยข้อมูลประเภทนี้จะสามารถนำมาใช้เปิดเผยแก่หน่วยงานทั่วไปได้ เช่น การพิจารณารับสมัครบุคคลเข้าทำงานในหน่วยงาน องค์กร หรือบริษัทเอกชน ได้เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลผู้กระทำความผิดมิให้ได้รับผลร้ายจากการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมากเกินไป

ส่วนมาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในสหราชอาณาจักร ซึ่งหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานแห่งชาติ (The National Identification Bureau - NIB) เป็นการจัดการโดยมีการนำระบบ The National Criminal Intelligence Service (NCIS) มาให้ข้อมูล ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลในทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดไว้โดยเฉพาะ คือ The Data Protection Act 1984 ออกมารับรองโดยกำหนดหลักเกณฑ์ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ของผู้กระทำความผิด แต่ก็มีข้อยกเว้นที่จะสามารถนำมาเปิดเผยได้ กล่าวคือ ข้อมูลที่มีการบันทึกจัดเก็บไว้นั้นสามารถนำมาเปิดเผยแก่เจ้าพนักงานตำรวจได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และสามารถนำมาเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ในชั้นพิจารณาคดีในศาลได้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา พิพากษาอรรถคดี ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษและวิธีการลงโทษ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าข้อมูลดังกล่าวไม่มีการแบ่งแยกประเภทลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ทำการจัดเก็บรวบรวมเช่นในสาธารณรัฐฝรั่งเศส จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการนำข้อมูลที่มีอยู่ดังกล่าวไปเปิดเผยโดยไม่จำเป็นและอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลได้ นอกจากนี้ ยังอาจมีการละเมิดสิทธิของเจ้าของข้อมูลโดยการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบหรือประโยชน์ของเอกชนนอกเหนือจากความจำเป็นในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองไว้ เช่น มีการนำข้อมูลในทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดไปเปิดเผยแก่บริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นซึ่งมิได้รับอนุญาตและเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลและมีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของบุคคลนั้นโดยมิชอบ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาในระยะแรกนั้นมาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่มีข้อห้ามหรือจำกัดการนำไปใช้เปิดเผยแต่อย่างใด โดยมีการนำ

⁷ The French Code Of Criminal Procedure Article 775.

ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรมาเปิดเผยเป็นการทั่วไป ภายได้หลักที่ว่าสาธารณชนสามารถค้นหาความจริงจากข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรได้ทั้งหมด แต่ในระยะต่อมาได้มีการออกกฎหมาย The Security Clearance Information Act ขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิเจ้าของข้อมูล โดยบัญญัติห้ามมิให้ทำการเปิดเผยข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากร แต่มีข้อยกเว้นให้ทำการเปิดเผยได้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐเท่านั้น และยังมีข้อยกเว้นอยู่ในกฎหมาย The Immigration Reform Act ที่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลต่างด้าวที่มีประวัติการกระทำความผิดอาญา สำหรับใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นพลเมืองของประเทศ⁸ ได้เท่านั้น

ส่วนมาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตามประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในมาตรา 185 ได้กำหนดให้ผู้ต้องขังหรือเจ้าของข้อมูลนั้นมีสิทธิทราบและเข้าถึงข้อมูลของตนเองได้ทุกประเภท โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวันต้องโทษ วันพ้นโทษ แผนการบังคับโทษ เป็นต้น เพราะข้อมูลนี้ถือว่ามีความสำคัญและกระทบต่อความเป็นอยู่ภายในเรือนจำของผู้ต้องขัง โดยจะมีกำหนดให้ผู้ต้องขังในเรือนจำสามารถเข้าถึงข้อมูลของตนเองได้เดือนละ 1 ครั้ง ส่วนบุคคลภายนอกอาจขอทราบข้อมูลได้โดยการขออนุญาต ทั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูลนั้น ตามกฎหมาย นอกจากนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานด้านกฎหมาย หากข้อมูลนั้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังก็อาจอนุญาตได้ตามความเหมาะสม

จากการศึกษาวิเคราะห์มาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในต่างประเทศ ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการของสหราชอาณาจักรและประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น แม้จะมีกฎหมายรองรับและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงอย่างเป็นระบบ แต่ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและยังไม่สามารถให้ความคุ้มครองเจ้าของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่ากับระบบการจัดการในสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการแบ่งประเภทข้อมูลที่จะเปิดเผยไว้ว่าเป็นระบบซึ่งทำให้เจ้าของข้อมูลไม่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายและสามารถให้ความคุ้มครองสิทธิเจ้าของข้อมูลอย่างเหมาะสม

⁸ From *Criminal Records* (pp. 61-64), by Bill Heberton and Terry Thomas, 1993, Great Britain: Athenaeum Press Ltd.

4.4.2 มาตรการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีการจัดระบบในเรื่องเกี่ยวกับการทะเบียนประวัติอาชญากรรมอย่างเป็นระบบ และไม่มีกฎหมายรองรับ จึงทำให้ข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานจัดเก็บรวบรวมไว้นั้น อยู่ในอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะใช้ดุลพินิจประกอบระเบียบปฏิบัติภายในหน่วยงานของตนในการพิจารณาว่าข้อมูลใดสมควรเปิดเผยหรือไม่ แก่บุคคลใดได้บ้างเท่านั้น อีกทั้ง ยังไม่มีการแบ่งประเภท ลำดับความสำคัญของข้อมูลไว้เช่นในสาธารณรัฐฝรั่งเศส จึงทำให้ข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานมีอยู่นั้นจัดกระจายไม่สมบูรณ์ และมีปัญหาในเรื่องการละเมิดสิทธิเจ้าของข้อมูล โดยมีการเปิดเผยข้อมูลของเจ้าของข้อมูลโดยมิชอบ ทั้งการที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับข้อมูล เช่นนี้ ย่อมเป็นการยากต่อการควบคุมดูแลมิให้ข้อมูลถูกเผยแพร่ออกไปโดยมิชอบ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่กระทบสิทธิของเจ้าของข้อมูลอย่างมาก

และแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เองจะ ได้มีการบัญญัติคุ้มครองสิทธิในเรื่องนี้ไว้แล้ว ตามมาตรา 35⁹ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลทุกคนในเรื่องเกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน การแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนย่อมไม่อาจกระทำได้ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายใดบัญญัติรับรองหรือคุ้มครองสิทธิดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้อำนาจไว้แต่อย่างใด จึงทำให้ในปัจจุบันยังไม่สามารถที่จะให้ความคุ้มครองและรับรองสิทธิดังกล่าวได้อย่างแท้จริง และมีการนำข้อมูลของผู้กระทำความผิดมาเปิดเผยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างไม่เหมาะสมและเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าสมควรให้มีการจัดระเบียบข้อมูลโดยจัดทำการทะเบียนประวัติอาชญากรรมและมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบข้อมูลดังกล่าวแต่เพียงหน่วยงานเดียว โดยสร้างระบบการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 35 “สิทธิของบุคคลในครอบครัวเกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำได้เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ.”

ข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในทุกขั้นตอนให้เป็นรูปแบบบูรณาการ ในลักษณะเช่นเดียวกับศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งเป็นตัวอย่างประเทศที่มีการดำเนินงานในเรื่องนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงอนุสัญญาแห่งยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลไว้โดยชัดแจ้งในข้อ 8 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (The Universal Declaration of Human Rights 1948) ซึ่งได้วางหลักประกันขั้นพื้นฐานในการรับรองและคุ้มครองข้อมูลไว้ ประกอบด้วยดังนี้

(1) หลักข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ต้องชอบด้วยกฎหมายและต้องใช้วิธีการที่เป็นธรรมและเหมาะสม โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นต้องให้เจ้าของข้อมูลรู้เห็น รับรู้ หรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

(2) หลักคุณภาพของข้อมูล ข้อมูลจะต้องถูกต้อง สมบูรณ์ หรือทำให้เป็นปัจจุบันหรือทันสมัยอยู่เสมอ

(3) หลักการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ว่าข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมนั้น เก็บรวบรวมไปเพื่ออะไร พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่เก็บรวบรวมหรือรักษาข้อมูลนั้น ตลอดจนกรณีที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่นว่านั้นไว้ให้ชัดเจน

(4) หลักข้อจำกัดในการนำไปใช้ สาระสำคัญคือ ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะต้องไม่มีการเปิดเผย ทำให้มีหรือปรากฏในลักษณะอื่นใด ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งในวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(5) หลักการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล สาระสำคัญคือ จะต้องมีการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสม เพื่อป้องกันความเสี่ยงภัยใด ๆ ที่อาจจะทำให้ข้อมูลนั้นสูญหาย เข้าถึง ทำลาย ใช้ คัดแปลงแก้ไข หรือเปิดเผยโดยมิชอบ

(6) หลักการเปิดเผยข้อมูล สาระสำคัญคือ ควรมีการประกาศนโยบายฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน หากมีการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาแนวนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ก็ควรเปิดเผยหรือประกาศไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งให้ข้อมูลใด ๆ ที่สามารถระบุเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐผู้ให้บริการ ที่อยู่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

(7) หลักการมีส่วนร่วมของบุคคล สาระสำคัญคือ ให้บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลได้รับแจ้งหรือยืนยันจากหน่วยงานของรัฐที่เก็บรวบรวมหรือจัดเก็บข้อมูลทราบว่า “หน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ได้รวบรวมข้อมูลหรือจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม”

(8) หลักความรับผิดชอบ สำระสำคัญคือ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างไรก็ดี จากการสอบถามบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ส่วนใหญ่แล้วข้อมูลที่มีอยู่ภายในหน่วยงานของตนจะไม่ถูกเปิดเผยไปยังหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ไม่ว่าหน่วยงานที่มาขอใช้ข้อมูลนั้นจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาหรือไม่ก็ตาม และไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ใด ๆ ในการที่จะให้หรือไม่ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานอื่น ๆ เช่น หากมีหน่วยงานอื่น ๆ มาขอทราบข้อมูลจากสำนักงานศาลยุติธรรม ทางสำนักงานศาลยุติธรรมก็ต้องดำเนินการตรวจสอบกลับกรองข้อมูลก่อน โดยจะพิจารณาว่าสามารถให้ได้หรือไม่ซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใด ๆ รองรับ จากนั้นก็จะต้องได้รับอนุญาตอีกชั้นหนึ่งจึงจะนำไปใช้ยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้ เนื่องจากมีความกังวลในเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิมิให้ถูกล่วงละเมิดนั่นเอง อันจะเห็นได้ว่าการดำเนินการเช่นนี้ นอกจากจะไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ มารองรับแล้วยังไม่อาจอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษามาตรการของต่างประเทศ จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์การนำข้อมูลประวัติอาชญากรรมไปใช้ประโยชน์แก่รัฐไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานในการรับรองและคุ้มครองข้อมูลมิให้นำออกไปใช้ในทางอื่นที่ไม่เหมาะสมและมีใช่เพื่อประโยชน์แก่รัฐซึ่งในประเทศไทยยังไม่มี การดำเนินการเรื่องนี้อย่างเป็นระบบขั้นตอน และไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ มากำหนดเป็นแนวทางการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางใดได้มากนักน้อยเพียงใด จึงสมควรทำการศึกษามาตรการของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแยกแยะความสำคัญของข้อมูลแต่ละประเภทที่ได้จัดเก็บไว้ในการเปิดเผยแก่หน่วยงานหรือบุคคลใด ได้โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลมากเกินไปจนขอบเขตความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

4.5 มาตรการในการลบข้อมูลออกจากการทะเบียนประวัติอาชญากรรม

การลบข้อมูลของผู้ต้องขังก็ถือว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญ ภายใต้หลักการที่ว่าบุคคลทุกคนย่อมต้องไม่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะในเรื่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลในทางลบ ย่อมจะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้ถูกละเมิดได้โดยง่าย แต่ในทางกลับกัน ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมก็มีความสำคัญอย่างมากเช่นเดียวกันซึ่งมีความจำเป็นในการที่จะนำมาใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและมีประโยชน์อื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอีกมากมาย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษ กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดถูกบันทึก

ข้อมูลลงในทะเบียนประวัติอาชญากรรม ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นเสมือนเครื่องเตือนใจให้บุคคลนั้นเกิดความเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ยังเป็นตัวอย่างให้บุคคลทั่วไปเห็นว่าหากกระทำความผิดจะต้องได้รับโทษและส่งผลเสียในด้านต่าง ๆ ตามมาเช่นนี้ ก็จะเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดอันเป็นไปตามวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันสังคม¹⁰ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามในขณะที่เดียวกัน ก็จะต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง วัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อแก้ไขผู้กระทำความผิด และการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้กลับคืนสู่สังคมตามทฤษฎีดีตราควบคุมไปด้วย ดังนี้ จึงต้องหาเหตุผลที่มีความเหมาะสมและมีน้ำหนักมากเพียงพอในการที่จะเก็บรักษาข้อมูลนั้นไว้ในระบบทะเบียนประวัติอาชญากรรมต่อไป หรือมิฉะนั้นก็จะต้องมีเหตุผลที่จะอ้างขึ้นเพื่อการทำลายหรือลบข้อมูลนั้นออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม มิให้ข้อมูลดังกล่าวถูกนำมาใช้ได้อีกต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อนำเหตุผลมาชั่งน้ำหนักให้เกิดความสมดุลกันระหว่างผลดีและผลเสียที่จะได้รับจากการเก็บรักษาข้อมูลไว้กับการทำลายหรือลบข้อมูลนั้นเสีย

จากการศึกษาพบว่าประเทศต่าง ๆ มีมาตรการในการลบข้อมูลผู้กระทำความผิดที่แตกต่างกันออกไป โดยจะคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลควบคุมไว้กับประโยชน์ของข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรรมที่มีความจำเป็นต่อการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนี้

4.5.1 มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมในต่างประเทศ

มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมใน สาธารณรัฐฝรั่งเศส นั้น ในระยะแรกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีโดยหลักแล้วจะไม่มีถูกลบออกจากทะเบียนประวัติ แต่อย่างไรก็ตามในระยะต่อมาแนวคิดในการคำนึงถึงการกลับคืนสู่สังคมก็ได้รับการยอมรับในสาธารณรัฐฝรั่งเศสด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลให้แนวความคิดดังกล่าวปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยกำหนดให้มีการลบข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรได้ในบางกรณี กล่าวคือ ทะเบียนประวัติอาชญากรในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะถูกทำลายในกรณีที่มีการล้างมลทินให้แก่ผู้กระทำความผิด การนิรโทษกรรม กรณีที่คำพิพากษาล่วงเลยมาเป็นเวลา 40 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาและผู้ต้องคำพิพากษานั้นไม่ได้ไปกระทำความผิดอาญาขึ้นใหม่

¹⁰ กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย (น. 28). เล่มเดิม.

หรือผู้ซึ่งถูกศาลพิพากษานั้น ได้ถึงแก่ความตายซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีประวัติการกระทำ ความผิดอยู่ในทะเบียนประวัติอาชญากรรมอีกต่อไป¹¹

มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมในสหราชอาณาจักร อยู่ ภายใต้กฎหมาย The Data Protection Act 1984 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาตให้ลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมได้ โดยกำหนดไว้ในข้อ 5 ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการจัดการตามวัตถุประสงค์ใดต้องไม่ถูกเก็บไว้นานกว่าที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์นั้น” ทั้งนี้ เนื่องมาจาก เหตุผลด้านบุคลากรผู้ดูแล งบประมาณ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษา ประกอบกับการให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลนั่นเอง โดยกฎหมายดังกล่าวยังได้แบ่งประเภทของข้อมูลที่จะทำการลบออกจากทะเบียนภายในระยะเวลาที่แตกต่างกัน ออกไป เช่น

1) บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขัง จะถูกทำลายทันทีเมื่อพ้นกำหนด 10 ปีนับแต่วันที่ผู้ต้องขังนั้นเข้ารับการรักษาเป็นครั้งสุดท้าย หรือเมื่อผู้ต้องขังนั้นถึงแก่ความตาย แต่ในกรณีที่เป็นการรักษาความผิดปกติทางจิต ข้อมูลดังกล่าวจะถูกทำลายเมื่อพ้นกำหนด 20 ปีหลังจากแพทย์มีความเห็นว่าผู้ต้องขังนั้นหายเป็นปกติแล้ว

2) บันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป ให้ทำลายข้อมูลนั้นเมื่อพ้นกำหนด 1 ปีนับแต่วันปล่อยตัวผู้นั้น แต่ถ้าผู้ต้องขังเป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิตหรือผู้ต้องขังที่ต้องใช้วิธีการคุมขังแบบพิเศษ ให้ทำลายข้อมูลนั้นเมื่อพ้นกำหนด 6 ปีนับแต่วันปล่อยตัวผู้นั้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมาย The Data Protection Act 1984 ได้ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ และผู้ที่มิอำนาจออกคำสั่งนี้ ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้รักษาการแทนผู้บัญชาการเรือนจำ ด้วยเหตุผลในเรื่องเกี่ยวกับวินัยและความมั่นคงในเรือนจำ รวมถึงเพื่อการป้องกันอาชญากรรม และนอกจากนี้ยังให้แพทย์เป็นผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งดังกล่าวได้หากกรณีมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเพื่อประโยชน์ในด้านประวัติการรักษาของผู้ต้องขังนั่นเอง เป็นต้น

มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลบข้อมูลผู้ต้องขัง โดยกำหนดให้ทำการลบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ปล่อยตัวผู้ต้องขังนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูล

¹¹ อย่างไรก็ตาม การอภัยโทษตามกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมิได้มีผลเป็นการลบล้างความผิดและคำพิพากษา ดังนั้น ประวัติการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดที่ได้รับการอภัยโทษไปแล้ว ยังคงมีปรากฏอยู่ในทะเบียนประวัติอาชญากร มิได้ถูกลบหรือทำลายไปแต่อย่างใด.

ไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ ซึ่งมาตรการในเรื่องการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมของ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับ กฎหมาย The Data Protection Act 1984 ของสหราชอาณาจักรนั่นเอง

4.5.2 มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมของประเทศไทย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องการจัดระเบียบข้อมูลเพื่อการทะเบียนประวัติอาชญากรรมโดยเฉพาะอย่างเป็นทางการ ซึ่งรวมถึงมาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมด้วย จะมีก็แต่เพียงระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2554 บทที่ 4 ซึ่งเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และรายการประวัติหรือบัญชีประวัติ ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เท่านั้น โดยกำหนดให้ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน เพื่อทำการพิจารณาลบข้อมูลทุกประเภทออกจากรายชื่อข้อมูลประวัติอาชญากรรม ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้¹²

- 1) มีหลักฐานแน่ชัดว่าผู้นั้นตายแล้ว เช่น ใบมรณบัตร ใบชันสูตรพลิกศพ หรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากรายชื่อข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง เป็นต้น
- 2) ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุก ถอนฟ้อง หรือยอมความกัน โดยถูกต้องตามกฎหมาย
- 3) คดีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือสั่งยุติการดำเนินคดีอาญาตามระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ
- 4) ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง
- 5) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง
- 6) พนักงานอัยการถอนฟ้องในชั้นศาล
- 7) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิดนั้น
- 8) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ
- 9) เมื่อมีคำพิพากษาของศาลหรือฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด

¹² ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2554 บทที่ 4 ข้อ 1.

10) คติลหุโทษ หรือคติที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าคติลหุโทษ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หรือความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดให้มีโทษปรับสถานเดียวซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษปรับสถานเดียว

11) คติอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดโดยศาลมิได้มีคำพิพากษาลงโทษถึงจำคุก หรือมีการเปลี่ยนโทษเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน หรือคำสั่งให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษโดยกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ หรือภายหลังปล่อยตัว แต่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติต่อและสามารถพ้นการคุมความประพฤติด้วยดีตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เป็นต้น

12) คติตามกฎหมายว่าด้วยกรฟืนฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ปล่อยตัวผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

อันจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อมูลตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลกฎระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้มีความครอบคลุมไปถึงข้อมูลทุกประเภทที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ทำการบันทึกไว้ กล่าวคือ ระเบียบดังกล่าวนี้กล่าวไว้เฉพาะกรณีของลายพิมพ์นิ้วมือ แต่ในการจัดเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมนั้นต้องประกอบด้วยข้อมูลสำคัญหลายประการ อีกทั้งระเบียบดังกล่าวไม่มีฐานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับเป็นเพียงระเบียบภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น มิได้มีผลใช้บังคับแก่ทุกหน่วยงานที่มีการจัดเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในลักษณะเดียวกัน

อย่างไรก็ตามปัญหานี้สืบเนื่องมาจากการไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมรักษาข้อมูลโดยเฉพาะ ดังนี้ แม้หากว่าสำนักงานตำรวจจะได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไปก็ไม่ทำให้กระบวนการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลมีประสิทธิภาพและเป็นไปในรูปแบบบูรณาการได้อย่างในประเทศต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวย่อมจะส่งผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการที่ผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคมอย่างแน่นอน ทั้งนี้ เมื่อได้ทำการศึกษาถึงกฎหมายประเทศต่าง ๆ แล้วผู้เขียนมีความเห็นว่าทุกประเทศตามที่ได้ทำการศึกษามานั้น ล้วนแต่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการลบข้อมูลผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งทำให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการดำเนินการในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ

การที่ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับข้อมูลประวัติอาชญากรรมเช่นนี้ ย่อมเป็นการยากต่อการควบคุมดูแล โดยอาจมีการลบข้อมูลทะเบียนประวัติของผู้กระทำความผิดโดยมิชอบ อันจะทำให้ข้อมูลขาดหายไป ขาดความสมบูรณ์ และเกิดความไม่น่าเชื่อถือ ประชาชนทั่วไปเกิดความไม่ไว้วางใจ และที่สำคัญคือจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างเป็นระบบอีกด้วย

ในขณะที่เดียวกันหากพิจารณาในแง่มุมมองของการให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล เห็นว่าหากไม่มีมาตรการในการลบข้อมูลเสียเลยก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก่เจ้าของข้อมูลได้เช่นกัน กล่าวคือ ข้อมูลนั้นอาจส่งผลกระทบต่อในทางลบแก่หน้าที่การงาน การประกอบอาชีพ และอาจทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่ว ๆ ไปในสังคม ไม่สามารถเข้ากับคนในสังคมได้ และอาจส่งผลไปถึงการที่ผู้นั้นไม่อาจกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมได้ อันจะเป็นสาเหตุให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ก็ย่อมเป็นเรื่องที่มีได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษทางอาญา

จากการสอบถามบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุมประพฤติ ศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการ ซึ่งทุกหน่วยงานเห็นตรงกันว่าควรจะมีมาตรการในการลบข้อมูลประวัติอาชญากรรมด้วย เพราะถือว่าเป็นการให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้เริ่มต้นชีวิตใหม่อย่างไร้มลทิน สามารถเข้าทำงานตามศักยภาพที่มีอยู่โดยไม่ถูกกีดกัน และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้เป็นปกติ

จากการศึกษาวิเคราะห์มาทั้งหมดนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดเก็บ บันทึกรักษาข้อมูลการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์หรือเปิดเผยด้วยวิธีใด ๆ ตลอดจนการลบข้อมูลออกจากประวัติอาชญากรรม ย่อมมีผลกระทบทั้งในด้านดีและผลเสียด้วย การพิจารณาหามาตรการในการกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องต่าง ๆ เพื่อการจัดระเบียบข้อมูลสำหรับการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล จึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบเข้ามามีส่วนร่วมกันในการเสนอแนะและทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้รับการรวบรวมจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะและมีกฎหมายรองรับอย่างเป็นรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ระบบการจัดเก็บ รวบรวม การเปิดเผยข้อมูล การลบข้อมูล ตลอดจนการจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลประวัติอาชญากรรมได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบสามารถอำนวยความสะดวกและสร้างมาตรฐานให้แก่การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ทั้งระบบอย่างบูรณาการ และเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาทะเบียนประวัติอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบในอนาคตอีกด้วย